

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2008/91

Karar Sayısı : 2010/54

Karar Günü : 1.4.2010

R.G. Tarih-Sayı : 21.06.2010-27619

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Şişli 3. İcra Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 9.6.1932 günlü, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 31.5.2005 günlü 5358 sayılı Yasanın 9. maddesiyle değiştirilen 338. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'nın 2., 10., 19. ve 138. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Borçlunun gerçeğe aykırı mal beyanında bulunduğu iddiasıyla İcra ve İflas Kanunu'nun 338. maddesi uyarınca hapis cezası ile cezalandırılması istemiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 31.5.2005 günlü, 5358 sayılı Yasanın 9. maddesiyle değiştirilen 338. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

'Bu Kanuna göre istenen beyanı, hakikate aykırı surette yapan kimse, alacaklının şikâyeti üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.'

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2., 10., 19. ve 138. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılımlarıyla 14.10.2008 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, mal beyanında bulunmama ile ilgili olarak İcra ve İflas Kanunu'nun 337. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği, Anayasa Mahkemesi'nin bir çok kararında ifade edildiği gibi aynı durumda olanlara aynı kuralların uygulanması halinde eşitlik ilkesine aykırılıktan söz edilemeyeceği, İcra ve İflas Kanunu'nda belirtilen suçları işleyenler ile başka yasalarda belirtilen suçları işleyenlerin eylemlerinin farklılığı nedeniyle aynı durumda olmadıkları, bu nedenle gerçeğe aykırı mal beyanında bulunan borçlunun İcra ve İflas Kanunu'nun 338. maddesi uyarınca Türk Ceza Kanunu'nda öngörülen hapis cezası ile cezalandırılmasının Anayasa'nın eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığı, gerçeğe aykırı mal beyanında bulunan bir kimsenin Türk Ceza Kanunu'nda öngörülen eylemleri işleyenler ile aynı cezaya muhatap olduğu, bu durumun eşitlik ilkesine aykırılık oluşturduğu, gerçeğe aykırı mal beyanında bulunan borçlunun İcra ve İflas Kanunu'ndaki yaptırımlarla cezalandırılması gerektiği, bu konu yasakoyucunun takdir alanına girmekle birlikte Anayasa Mahkemesi'nin eşitlik ilkesi hakkındaki yorumu dikkate alındığında kuralın eşitlik ilkesine aykırı olduğu sonucuna varıldığı ve vicdanına göre karar vermekle yükümlü olan hakim vicdanını örselediği, bu nedenlerle Anayasa'nın 2., 10., 19. ve 138. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu kurala göre, İcra ve İflas Kanunu'nda belirtilen beyanları gerçeğe aykırı bir biçimde yapan kimse, alacaklının şikâyeti üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacaktır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Hukuk devletinde yasakoyucu, Anayasa kurallarına bağlı olmak koşuluyla ihtiyaç duyduğu düzenlemeyi yapma yetkisine sahiptir.

Öte yandan, Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasalar karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Durum ve konumlardaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları gerekli kılabilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz. Nitelikleri ve durumları özdeş olanlar için yasalarla değişik kurallar konulamaz.

İcra ve İflas Kanunu'nda suç sayılan çeşitli eylemler için hapis cezasının yanında, adli para cezası, tazyik hapsi ve disiplin hapsi cezaları da öngörülmüştür. Yasakoyucu, Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, ceza hukuku alanında toplumsal gereksinimlerin zorunlu kıldığı yasal düzenlemeleri yaparken, hangi eylemlerin suç sayılıp sayılmayacağı, suç sayılmaları durumunda cezalardan beklenen hukuksal

yararı da göz önünde bulundurarak ne tür yaptırımların uygulanacağı konusunda takdir yetkisine sahiptir.

Buna göre, yaptırım türlerinin İcra ve İflas Kanunu'nun veya diğer yasaların kapsamında yer alıp almayacağı hususu yasakoyucunun takdirinde olup, itiraz konusu kuralın, uygulanması bakımından herhangi bir ayırım da yapılmadığından Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olmadığı sonucuna varılmıştır.

İtiraz isteminin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 19. ve 138. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

VI- SONUÇ

9.6.1932 günlü, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 31.5.2005 günlü, 5358 sayılı Yasa'nın 9. maddesiyle değiştirilen 338. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 1.4.2010 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Üye

Haşim KILIÇ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Üye

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Fettah OTO

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Şevket APALAK

Serruh KALELİ

Esas Sayısı : 2008/91
Karar Sayısı : 2010/54

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ